

Program wielopoziomowej opieki i pomocy logopedycznej na terenie Miasta i Gminy Swarzędz.

I. NAZWA PROGRAMU

Opracowanie i wdrożenie wielopoziomowej opieki i pomocy logopedycznej w przedszkolach i szkołach podstawowych na terenie Miasta i Gminy Swarzędz.

TERMIN REALIZACJI: rok 1999- 2002

MIEJSCE REALIZACJI: przedszkola, szkoły podstawowe, poradnia psychologiczno-pedagogiczna

OSOBA KOORDYNUJĄCA DZIAŁANIA: Halina Dżiszyńska- Błachnio, pedagog-logopeda, pracownik Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Swarzędzu

OSOBA AKCEPTUJĄCA WDROŻENIE PROGRAMU: Odoną Sadowska-Gołaska, psycholog, dyrektor Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Swarzędzu

II. SZCZEGÓŁOWY OPIS PROGRAMU

1. Informacje o realizatorach

mgr Halina Dżiszyńska- Błachnio

dypłom z pedagogiki- 1977 rok

Studia Podyplomowe w zakresie logopedii korekcyjnej, surdologopedii oraz mózgowych porażań dziecięcych- UMCS Lublin

I stopień specjalizacji zawodowej w zakresie pomocy psychologiczno- pedagogicznej

Nauczyciel dyplomowany- 2001 rok

Instytucje współdziałające

Rodzaj kontaktów z instytucjami pokazuje poniższa tabela

Rodzaj działań	Wymiana informacji o podopiecznych	Koordynacja działań	Stymulacja działań		
			Instruktaż, szkolenia	Diagnoza i terapia	Droactwo
Rodzina	tak	tak	tak	tak	tak
Przedszkole	tak	tak	tak	tak	tak
Szkoła (kl. I- III)	tak	tak	tak	tak	tak
Zespół pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznej	tak	tak	tak	tak	tak
Ośrodki specjalistyczne	tak	tak			
Służba zdrowia	tak				

Inne organizacje i służby specjalne	tak				
Podopieczni				tak	

2. Określenie problemu i przedstawienie założeń programowych

Na podstawie badań pilotażowych, doświadczeń zawodowych w poradnictwie, przedszkolu i szkole oraz podczas zajęć terenowych uznano, że istnieje pilna potrzeba ujednoczenia systemu opieki i pomocy logopedycznej w zakresie profilaktyki, diagnozy i terapii.

Uporządkowania wymagała także sytuacja kadrowa gdyż w nielicznych placówkach zatrudnieni byli logopedzi, najczęściej bez pełnych kwalifikacji.

Pilna potrzeba działania wynikała z niepokojąco rosnącej populacji dzieci z różnymi zaburzeniami językowego porozumienia się, co w konsekwencji prowadziło do narastającego zjawiska zaburzeń w zachowaniu oraz zwiększania się w szybkim tempie grupy ryzyka dysleksji. Jednocześnie zaobserwowano, że interwencja logopedyczna jest podejmowana zbyt późno. Zwiększyła się grupa dzieci i rodziców zgłaszających się po pomoc do poradni po klasie III. Dzieci te napotykały na poważne trudności w nauce i zachowaniu gdzie podłożem zaburzeń najczęściej były sprzężone z opóźnionym i zaburzonym rozwojem mowy deficyty funkcji percepcyjno- motorycznych. Ta grupa dzieci nie nadążała za programem nauczania a szanse na wyrównanie wiedzy i umiejętności szkolnych były niewielkie. Pomoc przychodziła zbyt późno. Należało podjąć działania profilaktyczne.

3. Ustalenie celu głównego

- wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z wszelkiego rodzaju zaburzeniami mowy przed rozpoczęciem startu szkolnego,
- próba ujednoczenia systemu opieki i pomocy logopedycznej we współpracy z podstawowymi filarami opieki jak: rodzina, przedszkole, szkoła, poradnia, instytucje wspierające rozwój dziecka i ośrodki edukacyjne.,

4. Ustalenie celów operacyjnych

- dokonanie analizy sytuacji logopedycznej w przedszkolach i szkołach podstawowych Miasta i Gminy Swarzędz w oparciu o analizę materiału badawczego,
- opracowanie programu pomocy,
- określenie roli logopedy koordynatora, pracownika poradni psychologiczno-pedagogicznej w realizacji programu,
- wdrożenie programu przy współudziale osób i instytucji wspierających.

5. Zadania wynikające z celów oraz sposób ich realizacji

- badanie pilotażowe w wybranych placówkach, skonstruowanie narzędzi badawczych, analiza porównawcza, stawianie i weryfikacja hipotez, prognozowanie,
- badanie przesiewowe i selekcyjne logopedyczne,
- badania diagnostyczne,
- wyselekcjonowanie grupy dzieci z zaburzonym i opóźnionym rozwojem mowy i sprzężonymi zaburzeniami emocjonalnymi,
- wyselekcjonowanie grupy dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi,
- wyselekcjonowanie grupy dzieci z trudnościami w czytaniu, pisaniu i liczeniu (grupa ryzyka dysleksji),

- podjęcie we współpracy z rodziną i nauczycielami działań profilaktycznych (kierowanie dzieci do właściwych specjalistów: rehabilitantów ruchowych, psychologów, logopedów, lekarzy itp.),
- kwalifikowanie dzieci do pomocy logopedycznej w poradni (dzieci z niedosłuchem, mózgowym porażeniem dziecięcym, upośledzeniem umysłowym, znacznie opóźnionym rozwojem mowy itp.),
- kwalifikowanie dzieci do pomocy psychologiczno- pedagogicznej w szkole (zespół korekcyjno- kompensacyjny),
- podjęcie współdziałania z instytucjami pracującymi na rzecz dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi sprzężonymi z zaburzeniami mowy,
- powołanie Zespołu Samokształceniowego Logopedów na terenie poradni w celu uzgodnienia programów terapii, wymiany doświadczeń i doskonalenia warsztatu pracy,
- współpraca z UAM w Poznaniu- Wydział Studiów Edukacyjnych Studium Pedagogiki Specjalnej w zakresie logopedii (prowadzenie wykładów, ćwiczeń, warsztatów, praktyk studenckich. Uświadamianie nowym kadrom logopedycznym istoty wczesnej interwencji logopedycznej oraz sensowności działań profilaktycznych,
- popularyzowanie wiedzy logopedycznej, pedagogicznej i psychologicznej w środowisku lokalnym (publikowanie w prasie lokalnej artykułów poświęconych profilaktyce logopedycznej oraz wskazywanie na skutki zbyt późno podjętej interwencji),
- informowanie społeczności lokalnej o punktach pomocy logopedycznej, gabinetach specjalistycznych itp.,
- udzielanie bezpłatnych konsultacji (2h/tydzień) w poradni oraz w Stowarzyszeniu Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski

6. Efekty podjętych działań

- uzyskanie porozumienia z władzami samorządowymi w sprawie zatrudnienia we wszystkich przedszkolach i szkołach podstawowych logopedów (efekt raportu o stanie opieki logopedycznej o konsekwencjach zbyt późno podjętej interwencji ze wskazaniem wyników badań w poszczególnych placówkach),
- zmniejszenie się liczby dzieci z zaburzeniami mowy w klasach I- III,
- zmniejszenie się liczby uczniów z grupy ryzyka dysleksji w klasach I- III,
- zmniejszenie się liczby dzieci przyjętych w poradni z powodu wad wymowy typu rozwojowego,
- zmniejszenie się liczby dzieci zgłaszanych przez szkoły i przedszkola na konsultacje do poradni celem oceny rozwoju mowy,
- zwiększenie się liczby przyjęć rodziców z małymi dziećmi w wieku przedszkolnym (3-6 lat) po pomoc logopedyczną lub celem oceny ich rozwoju mowy,
- uściślenie współpracy z rodziną (grupy wsparcia, prelekcje, wykłady, warsztaty),
- ustalenie stałych terminów konsultacji dla środowiska,
- powołanie Zespołu Merytorycznego ds. diagnozy i terapii zaburzeń mowy dla logopedów,
- nawiązanie współpracy z instytucjami wspierającymi edukację,
- współdziałanie z prasą lokalną celem popularyzacji wiedzy logopedycznej, psychologicznej i pedagogicznej w środowisku lokalnym.

7. Uwagi o realizacji programu

Opracowanie stanowi aspekt użyteczno- funkcjonalny dla rozwiązania ważnego dla środowiska problemu edukacyjnego. Program wdrożono eksperymentalnie i osiągnięto

oczekiwane efekty. Może stanowić rozwiązanie modelowe dla innych środowisk lokalnych. Kierunki pracy logopedycznej kreśliłam w oparciu o ciągle weryfikacje hipotez. Starłam się aby poszerzając swoje pole operacyjne i będąc „logopedą z wyobraźnią społeczną” (G. Demel) nie wypaczyć podstawowej pracy z dzieckiem.

Wiele zadań wykonywałam poza etatowymi godzinami pracy w poradni gdyż właściwe pokierowanie podstawowymi filarami opieki logopedycznej jak też znalezienie sojuszników wśród społeczności lokalnej nie jest łatwym zadaniem, wymaga dużego nakładu sił i pozaetatowego czasu pracy ale jest zadaniem możliwym do wykonania, czego dowiodłam. Kontynuacja programu byłaby możliwa pod warunkiem zatrudnienia w poradniach psychologiczno- pedagogicznych logopedów koordynatorów, w pełnym wymiarze godzin i na samodzielnych stanowiskach. Konieczne jest więc jednoznaczne określenie zasad pracy logopedów w poradniach ze wskazaniem kierunków pracy z dziećmi i środowiskiem.

Halina Dżiszyńska- Błachnio

Kontakt z autorką po tel. (0- 61) 8174-238 (dom)
(0-61) 8174-951 (praca)